

ที่ พร 0037.3/ว 318

สำนักงานส่งเสริม
การปกครองท้องถิ่นจังหวัดแพร่
ถนนราษฎร์อุทิศ พร 54000

9 กันยายน 2553

เรื่อง ขอเชิญประชุมคณะกรรมการพิจารณาหาแนวทางแก้ไขปัญหาการทิ้งขยะในระยะสั้น
เรียน นายแพทย์สาธารณสุขจังหวัดแพร่ ผู้อำนวยการสำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
จังหวัดแพร่ นายกองค้การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ นายกเทศมนตรีเมืองแพร่
นายกเทศมนตรีตำบลร่องกวาง นายกอบต.เตาปูน และ นายกอบต.เวียงทอง

สิ่งที่ส่งมาด้วย 1. คำสั่งจังหวัดแพร่ ที่ 1676/2553 ลงวันที่ 16 กรกฎาคม 2553 จำนวน 1 ฉบับ
2. ระเบียบวาระการประชุม จำนวน 1 ฉบับ

ด้วยคณะกรรมการพิจารณาหาแนวทางแก้ไขการทิ้งขยะ และจัดหาสถานที่สำหรับกำจัด
ขยะมูลฝอยของจังหวัดแพร่ ในคราวประชุมเมื่อวันที่ 22 กรกฎาคม 2553 มีมติแต่งตั้งคณะกรรมการ
เพื่อพิจารณาหาแนวทางแก้ไขปัญหาการทิ้งขยะและจัดหาสถานที่สำหรับกำจัดขยะมูลฝอยของจังหวัดแพร่
ในระยะสั้น ซึ่งมอบหมายให้สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัดเป็นประธานคณะกรรมการฯ
ดังกล่าว นั้น

เพื่อให้การหาแนวทางแก้ไขปัญหาการทิ้งขยะในระยะสั้นเป็นไปด้วยความเรียบร้อย จึงขอส่ง
คำสั่งจังหวัดแพร่ ที่ 1676/2553 ลงวันที่ 2 กันยายน 2553 เพื่อแจ้งให้ผู้ที่ได้รับการแต่งตั้งทราบ และขอเชิญ
เข้าร่วมประชุม ในวันพุธ ที่ 22 กันยายน 2553 เวลา 13.30 ณ ห้องประชุมสำนักงานส่งเสริมการปกครอง
ท้องถิ่นจังหวัด ชั้น 2 (ตึก อบจ.หลังเก่า) เพื่อหาแนวทางแก้ไขปัญหา โดยขอให้คณะกรรมการจัดเตรียม
ข้อมูลหรือวิธีการในการแก้ไขปัญหามาจัดการขยะในระยะสั้น เพื่อระดมความคิดเห็นแล้วสรุปแนวทางการ
แก้ไขปัญหา วิธีดำเนินการ ตัวอย่างกิจกรรมที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถนำไปเป็นแบบอย่างได้
เสนอคณะกรรมการฯ เพื่อสรุปผลพิจารณาเสนอให้ผู้ว่าราชการจังหวัดแพร่ทราบต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อพิจารณาดำเนินการ และเข้าร่วมประชุมตามวันเวลาดังกล่าวต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายเลอคิดโท วงศ์ไหญ่)
ท้องถิ่นจังหวัดแพร่

กลุ่มงานส่งเสริมและพัฒนาท้องถิ่น

โทร. 0-5453-4504-5 , 0-5453-4119 ต่อ 14

โทรสาร. 0-5453-4504-5 , 0-5453-4119 ต่อ 25

www.phraelocal.go.th

สำเนาฉบับ

คำสั่งจังหวัดแพร่

ที่ 1676/2553

เรื่อง การแต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณาแนวทางแก้ไขปัญหาการจัดการขยะมูลฝอย
ในระยะสั้น จังหวัดแพร่

สืบเนื่องมติที่ประชุมเมื่อวันที่ 22 กรกฎาคม 2553 ของคณะกรรมการพิจารณาหาแนวทางการแก้ไข
ปัญหาการทิ้งขยะและจัดหาสถานที่สำหรับกำจัดขยะมูลฝอยรวมของจังหวัดแพร่ มีมติให้แต่งตั้ง
คณะกรรมการดำเนินการแก้ไขปัญหาการจัดการขยะมูลฝอย เพื่อให้เป็นรูปธรรม และร่วมพิจารณาจุดที่จะ
เป็นสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยรวมของจังหวัดต่อไป

ดังนั้นจังหวัดแพร่ จึงขอแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการพิจารณาแนวทางแก้ไขปัญหาการจัดการ
ขยะมูลฝอยในระยะสั้น จังหวัดแพร่ ดังนี้

1. ท้องถิ่นจังหวัดแพร่	ประธานคณะกรรมการ
2. นายแพทย์สาธารณสุขจังหวัดแพร่หรือผู้ได้รับมอบหมาย	อนุกรรมการ
3. ผู้อำนวยการสำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดแพร่ หรือผู้ได้รับมอบหมาย	อนุกรรมการ
4. นายกองค้การบริหารส่วนจังหวัดแพร่หรือผู้ได้รับมอบหมาย	อนุกรรมการ
5. นายกเทศมนตรีเมืองแพร่หรือผู้ได้รับมอบหมาย	อนุกรรมการ
6. นายกเทศมนตรีตำบลร้องกวางหรือผู้ได้รับมอบหมาย	อนุกรรมการ
7. นายกองค้การบริหารส่วนตำบลเตาปูนหรือผู้ได้รับมอบหมาย	อนุกรรมการ
8. นายกองค้การบริหารส่วนตำบลเวียงทองหรือผู้ได้รับมอบหมาย	อนุกรรมการ
9. หัวหน้ากลุ่มงานส่งเสริมและพัฒนาท้องถิ่น สำนักงานท้องถิ่นจังหวัดแพร่	เลขานุการคณะกรรมการ
10. หัวหน้างานบริหารทั่วไป สำนักงานท้องถิ่นจังหวัดแพร่	ผู้ช่วยเลขานุการคณะกรรมการ

ให้คณะกรรมการฯ มีอำนาจหน้าที่ในการจัดเตรียมข้อมูลเพื่อหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาการทิ้ง
ขยะและจัดหาสถานที่สำหรับกำจัดขยะมูลฝอยรวมของจังหวัดแพร่ในระยะสั้น แล้วสรุปแนวทางการแก้ไขปัญหา
วิธีดำเนินการ ตัวอย่างกิจกรรมที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถนำไปเป็นแบบอย่างได้ เสนอให้ประธาน
คณะกรรมการพิจารณาหาแนวทางการแก้ไขปัญหาการทิ้งขยะและจัดหาสถานที่สำหรับกำจัดขยะมูลฝอยรวม
ของจังหวัดแพร่ เพื่อสรุปผลเสนอต่อผู้ว่าราชการจังหวัดแพร่ทราบต่อไป

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ 2 กันยายน พ.ศ.2553

(ลงนาม) นายสมชัย หทยะตันติ

ผู้ว่าราชการจังหวัดพิจิตร รักษาการผู้ว่าราชการจังหวัดแพร่

ผู้ว่าราชการจังหวัดแพร่

**ระเบียบวาระการประชุมคณะอนุกรรมการ
พิจารณาแนวทางแก้ไขปัญหาการจัดการขยะมูลฝอยในระยะสั้นของจังหวัดแพร่
วันที่ 22 กันยายน 2553 เวลา 13.30 น.
ณ ห้องประชุมสำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัดแพร่ ชั้น 2 (ตึก อบจ.หลังเก่า)**

เริ่มประชุม 13.30 น.

ระเบียบวาระที่ 1 เรื่องที่ประธานแจ้งที่ประชุมทราบ

.....
.....

ระเบียบวาระที่ 2 การพิจารณาแนวทางแก้ไขปัญหาการจัดการขยะมูลฝอยในระยะสั้น

.....
.....

ระเบียบวาระที่ 3 เรื่องอื่น ๆ (ถ้ามี)

.....
.....

ระเบียบวาระที่ 2 การพิจารณาแนวทางแก้ไขปัญหาการจัดการขยะมูลฝอยในระยะสั้น

ปัญหาในการจัดการขยะของ อปท. (84 แห่ง)

1. แมลงวันรบกวน สิ่งกลิ่นเหม็น สถานที่ทิ้งขยะไม่ถูกสุขอนามัย จำนวน 10 แห่ง	คิดเป็นร้อยละ 11.90
2. ต้องการที่ทิ้งขยะเพิ่มเติม จำนวน 9 แห่ง	คิดเป็นร้อยละ 10.71
3. ค่าใช้จ่ายในการจัดการสูง จำนวน 8 แห่ง	คิดเป็นร้อยละ 9.52
4. รถขยะชำรุด จำนวน 6 แห่ง	คิดเป็นร้อยละ 7.10
5. การเดินทางไม่สะดวก จำนวน 3 แห่ง	คิดเป็นร้อยละ 3.50
6. ผู้รับจ้างจัดเก็บไม่ตรงเวลา จำนวน 3 แห่ง	คิดเป็นร้อยละ 3.50
7. การเผาขยะในเขตชุมชน ในที่ทิ้งขยะ จำนวน 3 แห่ง	คิดเป็นร้อยละ 3.50
8. ที่ทิ้งขยะติดพื้นที่การเกษตร แหล่งน้ำสาธารณะ จำนวน 2 แห่ง	คิดเป็นร้อยละ 2.38
9. ผู้ใช้บริการไม่คัดแยกขยะทำให้เกิดอุบัติเหตุในการจัดเก็บ จำนวน 2 แห่ง	คิดเป็นร้อยละ 2.38
อปท.ที่ดำเนินการจัดเก็บขยะเองและไม่มีปัญหา จำนวน 20 แห่ง	คิดเป็นร้อยละ 23.80
อปท.ที่ไม่มีรถขยะ หรือ จ้างเอกชนดำเนินการและไม่มีปัญหา จำนวน 22 แห่ง	คิดเป็นร้อยละ 26.19
อปท.ที่ให้คณะกรรมการหมู่บ้าน หรือ ประชาชนจัดการขยะเอง จำนวน 6 แห่ง	คิดเป็นร้อยละ 7.14

วิเคราะห์ห้วงอ้อม (SWOT) เพื่อการวางแผนในการกำหนดกลยุทธ์ขององค์กร

1. จุดแข็งขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีการบริหารกิจการภายในตนเอง มีระบบงบประมาณที่สามารถกำหนดขึ้นได้ตามนโยบายของตนเอง
2. จุดอ่อนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น การจัดการขยะขาดการศึกษาวางแผนให้เหมาะสมกับปัญหาทั้งปัจจุบันและอนาคต
3. โอกาส หากมีการศึกษาหรือมีการให้คำแนะนำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นถึงวิธีการจัดการขยะที่ถูกต้องและยั่งยืนก็สามารถจัดการขยะได้อย่างเป็นระบบ
4. อุปสรรค งบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอย่างจำกัด พื้นที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเองมีสภาพแวดล้อมที่ไม่เหมาะสมในการกำจัดขยะ ประชาชนในพื้นที่ไม่ให้ความสำคัญในการมีส่วนร่วม

สรุปปัญหาที่เกิดขึ้น

จากผลการสำรวจข้อมูลการจัดการขยะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้ง 84 แห่ง สามารถสรุปปัญหาโดยแยกได้เป็น 3 ประเด็นใหญ่ ดังนี้

1. ปัญหาจากขาดการมีส่วนร่วมของประชาชนในพื้นที่ เช่น ประชาชนขาดการตระหนักถึงปัญหาต่าง ๆ ของขยะมูลฝอย ขาดความร่วมมือในการทำให้เกิดขยะมูลฝอยน้อยที่สุดเพื่อลดปริมาณขยะมูลฝอย ขาดการคัดแยกขยะที่สามารถนำกลับไปใช้ใหม่หรือขยะรีไซเคิลออกจากขยะทั่วไป

/ 2. ปัญหา...

2. ปัญหาจากแหล่งรวบรวมและกำจัดขยะ เช่น บริเวณที่ทิ้งขยะทำให้สิ่งแวดล้อมต่าง ๆ เกิดมลภาวะ เช่น น้ำเสีย อากาศเสีย การปนเปื้อนของดิน เป็นแหล่งเพาะพันธุ์ของเชื้อโรคและแมลง ก่อให้เกิดความไม่สว่างแก่ชุมชน และก่อให้เกิดเหตุรำคาญจากกลิ่นเหม็นจากการเน่าเปื่อย

3. ปัญหาอื่น ๆ เช่น ต้องการที่ทิ้งขยะเพิ่มเติม การเดินทางไม่สะดวก ค่าใช้จ่ายในการดำเนินการจัดการขยะสูง ที่ทิ้งขยะเป็นพื้นที่การเกษตร หรือแหล่งน้ำสาธารณะ รถขยะชำรุด ถังขยะไม่เพียงพอ

แนวทางในการแก้ไขปัญหา

หากวิเคราะห์สถานะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแล้ว องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความสามารถในการบริหารงาน และบริหารงบประมาณ แต่เนื่องจากส่วนใหญ่ยังไม่มีการศึกษาปัญหาการจัดการขยะที่ถูกต้องอย่างแท้จริง ซึ่งในการแก้ไขปัญหาการจัดการขยะในระยะสั้นนั้นจึงต้องมีการส่งเสริมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในฐานะผู้มีหน้าที่ในการบริการสาธารณะ มีการดำเนินการในการจัดการขยะอย่างเป็นรูปธรรมโดยให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินการดังกล่าวโดยอาจดำเนินการแยกตามปัญหาที่เกิดขึ้นดังนี้

1. ปัญหาจากการขาดการมีส่วนร่วมของประชาชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอาจดำเนินการส่งเสริมให้ประชาชนดำเนินการ โดยเน้นรูปแบบของการวางแผนจัดการขยะมูลฝอยอย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด สามารถลดปริมาณขยะมูลฝอยที่จะต้องส่งเข้าไปทำลายด้วยระบบต่าง ๆ ให้น้อยที่สุด (Reduce) สามารถนำขยะมูลฝอยมาใช้ประโยชน์ทั้งในส่วนของการใช้ซ้ำและแปรรูปเพื่อใช้ใหม่ (Reuse & Recycle) รวมถึงการกำจัดที่ได้ผลพลอยได้ เช่น ปุ๋ยหมัก หรือพลังงาน โดยสรุปวิธีการดำเนินการตามแนวทางมีดังนี้ คือ

1.1 รณรงค์ให้ประชาชนให้ความร่วมมือ เช่น ประชาสัมพันธ์ตามหอกระจายข่าว การแจกแผ่นพับ ใบปลิว การชักจูงใจโดยวิธีต่าง ๆ เพื่อให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการลดการผลิตมูลฝอยในแต่ละวันดังนี้

1.1.1 การลดปริมาณการผลิตขยะมูลฝอย (Reduce) ทำได้โดย

- (1) ใช้สินค้าชนิดเดิม เช่น ผงซักฟอก น้ำยาล้างจาน น้ำยาทำความสะอาด และถ่านไฟฉายชนิดชาร์จใหม่
- (2) เลือกใช้สินค้าที่มีคุณภาพ มีหีบบรรจุภัณฑ์น้อย อายุการใช้งานยาวนานและตัวสินค้าไม่เป็นพิษ
- (3) การใช้ภาชนะแทนบรรจุภัณฑ์ เช่น ปิ่นโต จานและกล่องใส่อาหารแทนการใช้ถุงพลาสติก
- (4) ลดการใช้วัสดุย่อยสลายยาก เช่น โฟมบรรจุอาหาร และถุงพลาสติก
- (5) ลดการใช้สินค้าฟุ่มเฟือย เช่น การใช้ผ้าเช็ดหน้าแทนการใช้กระดาษทิชชู

1.1.2 การลดปริมาณขยะโดยการใช้ซ้ำ (Reuse) โดยการใช้วัสดุสิ่งของต่างๆ ให้คุ้มค่าที่สุดได้แก่

- (1) การใช้กระดาษทั้ง 2 หน้า
- (2) การนำบรรจุภัณฑ์มาใช้ซ้ำ เช่น การนำกล่อง ถูมาใช้ประโยชน์ซ้ำหลายครั้ง
- (3) ขวดน้ำดื่มที่หมดแล้วนำมาใช้ใส่น้ำดื่ม การนำขวดแก้วมาทำเป็นแจกันดอกไม้ เป็นต้น

1.1.3 การลดปริมาณขยะโดยการรีไซเคิล (Recycle) โดยการนำวัสดุที่ยังสามารถนำกลับมาใช้ใหม่ นำมา แปรรูปใช้ใหม่โดยกรรมวิธีต่างๆ โดยการคัดแยกขยะมูลฝอยแต่ละประเภท ทั้งที่บ้าน โรงเรียนและ สำนักงาน เพื่อนำเข้าสู่กระบวนการรีไซเคิล โดยการนำวัสดุรีไซเคิลไปขายหรือนำไปบริจาคเข้าธนาคารขยะรีไซเคิล เป็นต้น

1.2 การมีส่วนร่วมในการจัดเก็บค่าธรรมเนียม

เกือบทุกท้องถิ่นมักไม่ค่อยให้ความสำคัญต่อการจัดเก็บค่าธรรมเนียมขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูลเนื่องจาก กระทบต่อความรู้สึกของประชาชนในพื้นที่ อย่างไรก็ตามการจัดเก็บค่าธรรมเนียมขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล เป็นสิ่งจำเป็น เนื่องจากในอนาคตภาครัฐไม่สามารถจะสนับสนุนงบประมาณในการแก้ไขปัญหาได้ทั้งหมด แต่ต้องอาศัยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นหน่วยงานหลักในการดำเนินการ โดยมีส่วนราชการคอยสนับสนุน เทคนิคทางวิชาการที่เกี่ยวข้องของแนวทางในการจัดเก็บค่าธรรมเนียม จึงต้องดำเนินการด้วยความละเอียดอ่อน เพื่อให้ประชาชนมีความเต็มใจที่จะจ่าย ซึ่งมีแนวทางหลักๆ ดังนี้

1.2.1 การสำรวจความคิดเห็นของประชาชนในการเต็มใจที่จะจ่ายค่าธรรมเนียม รวมทั้งวิธีการจ่าย ค่าธรรมเนียมควรเป็นอย่างไร โดยให้ประชาชนในพื้นที่มีส่วนร่วมในการตัดสินใจร่วมกัน

1.2.2 การประชาสัมพันธ์รณรงค์ให้ประชาชนโดยทั่วไปได้รับทราบการจัดเก็บค่าธรรมเนียม

1.2.3 การกำหนดอัตราการจัดเก็บ ควรค่อยๆเพิ่มอัตราจนถึงอัตราสูงสุดที่กำหนดไว้ตามระยะเวลาที่วางไว้และไม่กระทบต่อการประกอบอาชีพและสถานภาพทางเศรษฐกิจของประชาชน

1.2.4 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องจัดทำแผนการใช้จ่ายเงินที่ได้จากการจัดเก็บค่าธรรมเนียมให้ชัดเจน และโปร่งใส ประชาชนสามารถตรวจสอบได้ โดยอาจตั้งเป็นคณะกรรมการหรือคณะทำงานเพื่อประเมินความเป็นไปได้ในการจัดเก็บค่าธรรมเนียม โดยสถานประกอบการใดที่ทำให้เกิดขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูลในปริมาณมาก อาจต้องเสียค่าธรรมเนียมมากตามไปด้วยสิ่งที่ไม่ควรมองข้ามคือ เมื่อมีการจัดเก็บค่าธรรมเนียมแล้ว องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องมีการวางระบบการให้บริการแก่ประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูลให้เกิดประสิทธิภาพด้วยเช่นกัน

2. ปัญหาจากแหล่งรวบรวมและกำจัดขยะ อาจแก้ไขปัญหาได้ดังนี้

2.1. พื้นที่ในการกำจัดขยะที่ใช้ในการก่อสร้างสถานที่ฝังกลบขยะมูลฝอยให้ใช้แนวทางพิจารณาต่อไปนี้ (ใช้การฝังกลบรวม 4 ชั้น และมีอายุการใช้งานประมาณ 20 ปี)

10-50 ตัน/วัน ใช้เนื้อที่ 15-70 ไร่

50-100 ตัน/วัน ใช้เนื้อที่ 70-130 ไร่

100-300 ตัน/วัน ใช้เนื้อที่ 130-380 ไร่

300-500 ตัน/วัน ใช้เนื้อที่ 380-620 ไร่

2.2 ผลกระทบจากการจัดการมูลฝอยที่ไม่ถูกต้อง

2.2.1 อากาศเสีย เกิดจากการเผามูลฝอยกลางแจ้ง ทำให้เกิดควัน และสารมลพิษทางอากาศ ฉะนั้นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจึงต้องควบคุมการเผาขยะในสถานที่ทิ้งขยะเพื่อมิให้เกิดมลพิษทางอากาศ

2.2.2 น้ำเสีย เกิดจากการกองมูลฝอยที่ตกค้างบนพื้น เมื่อฝนตกจะเกิดน้ำเสีย ซึ่งไหลลงสู่แหล่งน้ำทำให้เกิดภาวะมลพิษทางน้ำ สถานที่ทิ้งขยะจึงต้องอยู่ห่างไกลจากแหล่งน้ำสาธารณะและชุมชน

2.2.3 แหล่งพาหะนำโรค มูลฝอยตกค้างบนพื้น จะเป็นแหล่งเพาะพันธุ์ของหนู และแมลงวัน แมลงสาบ ซึ่งเป็นพาหะนำโรคติดต่อ ทำให้มีผลกระทบต่อสุขภาพอนามัยของประชาชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องมีการกำจัดพาหะนำโรคต่าง ๆ เช่น มีการพ่นสารกำจัดแมลงที่เป็นพาหะนำโรคในสถานที่ทิ้งขยะ

2.2.4 เหตุรำคาญและความไม่น่าดูจากการเก็บขยะมูลฝอยไม่หมด ทำให้เกิดกลิ่นเหม็นรบกวนและไม่สว่างแก่ชุมชน การกำจัดขยะควรกำจัดในสถานที่ทิ้งขยะเท่านั้นมิให้มีการทิ้งกระจัดกระจายในบริเวณใกล้เคียงด้วยเพื่อความเป็นระเบียบเรียบร้อยในการทิ้งขยะ และเพื่อมิให้มีการส่งกลิ่นที่ก่อให้เกิดความรำคาญ จึงต้องมีการป้องกันโดยการใช้ผ้าหมักชีวภาพ (EM) หรือ สิ่งน้ายาอื่น ๆ เพื่อลดกลิ่นที่เกิดจากสถานที่ทิ้งขยะให้น้อยลง

3. ปัญหาอื่น ๆ เช่น ต้องการที่ทิ้งขยะเพิ่มเติม คณะกรรมการพิจารณาหาแนวทางในการแก้ไขปัญหา ระยะยาวอยู่ระหว่างดำเนินการหาแนวทาง ส่วนในเรื่องการเดินทางไม่สะดวก ค่าใช้จ่ายในการดำเนินการจัดการขยะสูง ที่ทิ้งขยะเป็นพื้นที่การเกษตร หรือ แหล่งน้ำสาธารณะ รถขยะชำรุด ถึงขยะไม่เพียงพอ นั้น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องพิจารณาคำเนินการโดยคำนึงถึงความจำเป็นเร่งด่วนในแต่ละด้านตามสถานะทางการคลังของตนเอง แต่หากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการตามแนวทางที่ 1 คือการลดการเกิดขยะแล้ว ปัญหาในการกำจัดขยะก็จะน้อยลงตามไปด้วย

4. กรณีศึกษาที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถนำไปเป็นแบบอย่างได้

4.1 การทำธนาคารขยะ

การทำธนาคารขยะ เป็นการส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชน หรือเยาวชน นักเรียนในสถานศึกษา มีส่วนร่วมในการรวบรวมขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้นในชุมชน หรือสถานศึกษา จากนั้นจำหน่ายให้กับร้านรับซื้อขยะมูลฝอย รายได้ที่เกิดจากการจำหน่ายขยะมูลฝอย ก็จะมีการระดมไว้เป็นกองทุนส่วนกลางส่วนหนึ่ง อีกส่วนหนึ่งปันคืนให้กับเจ้าของขยะมูลฝอยที่นำขยะมูลฝอยมาจำหน่าย หรืออาจปันคืนให้เจ้าของขยะมูลฝอยทั้งหมดก็ได้ ทั้งนี้อยู่ที่การจัดการในกรณีของการทำธนาคารขยะ ต้องอาศัยการรวมกลุ่มของสมาชิกในชุมชนที่มีความสนใจ โดยให้สมาชิกรวบรวมขยะมูลฝอยมากองรวมไว้ที่บริเวณส่วนกลางที่จัดเตรียมไว้ จากนั้นประสานไปยังร้านรับซื้อขยะหรือร้านรับซื้อของเก่ามารับซื้อไป รายได้ที่เกิดขึ้นจะแบ่งปันให้กับสมาชิกโดยคิดตามปริมาณขยะมูลฝอยที่รวบรวมได้สำหรับกรณีของกลุ่มนักเรียน เยาวชนตามสถานศึกษา สามารถดำเนินการได้เช่นกัน โดยการนำขยะมูลฝอยจากบ้านเรือนมาเก็บรวมกันไว้ที่โรงเรียน จากนั้นโรงเรียนจะช่วยจำหน่ายให้เงินที่ได้จะ

/ นามาสะสม...

นำมาสะสมไว้ที่ธนาคารขยะ โดยนักเรียนที่เข้าร่วมโครงการ ต้องเปิดบัญชีธนาคารขยะไว้ทุกคน เงินที่ได้จะปันให้กับสมาชิกทุกคนการทำธนาคารขยะ เป็นสิ่งที่ท้องถิ่นสามารถนำมาประยุกต์ใช้ได้ไม่ยากนัก แต่ปัญหาคือ มักไม่ค่อยทำอย่างต่อเนื่อง เนื่องจากปริมาณขยะที่ได้มีน้อย หรือเนื่องจากความไม่ต่อเนื่องในการเข้ามาซื้อของร้านรับซื้อของเก่า ทำให้บางแห่งต้องหยุดไป อย่างไรก็ตามการทำธนาคารขยะช่วยสร้างจิตสำนึกให้กับประชาชนและเยาวชนได้เป็นอย่างดี ตัวอย่างโครงการและท้องถิ่นที่ดำเนินโครงการ ธนาคารขยะเทศบาลตำบลสอง

4.2 ตลาดนัดรีไซเคิล

การทำตลาดนัดรีไซเคิล คือ การจัดให้มีวันตลาดนัดวันใดวันหนึ่งในรอบสัปดาห์ โดยให้ประชาชนที่สนใจ นำของเก่าที่ไม่ใช้แล้ว มาจำหน่ายให้กับร้านรับซื้อของเก่า หรือนำมาวางขายในลักษณะแบบตลาดนัด เพื่อให้ผู้สนใจซื้อขายกัน ได้การทำตลาดนัดรีไซเคิล ช่วยให้เกิดขยะมูลฝอยน้อยลง เนื่องจากของใช้ที่บางคนไม่ต้องการใช้แล้ว อาจเป็นที่ต้องการของผู้อื่นที่สนใจ ดังนั้นการทำตลาดนัดในลักษณะนี้อาจใช้เวลาเพียงครั้งวันในแต่ละสัปดาห์เท่านั้น และต้องมีการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนรับทราบอย่างทั่วถึง เพื่อให้มีของใช้ต่างๆ มาขายที่ตลาดนัดเป็นจำนวนมาก และช่วยเสริมสร้างบรรยากาศแบบตลาดนัดได้เป็นอย่างดี กรณีนี้อาจสามารถดำเนินการได้ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตพื้นที่ที่มีประชากรหนาแน่น

4.3 ถนนปลอดถังขยะ

เป็นโครงการที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ควรดำเนินการโดยการกำหนดให้ถนนบางสายในเขตชุมชนเป็นถนนปลอดถังขยะ มีการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนได้รับทราบถึงการดำเนินโครงการอย่างทั่วถึง พร้อมทั้งกำหนดมาตรการรองรับ กล่าวคือ ให้ประชาชนในละแวกถนนสายดังกล่าวสามารถนำขยะมากองมัด ปากถุงรวมไว้หน้าอาคารบ้านเรือน หรือริมถนนเพื่อท้องถิ่นจะได้รวบรวมไปกำจัดต่อไป ตามช่วงเวลาที่กำหนดไว้ โดยทั่วไปพนักงานเก็บขนจะมารวบรวมในช่วงเย็นถึงเช้ามืด คือประมาณ 18.00 - 06.00 น. โครงการถนนปลอดถังขยะ เป็นโครงการที่ช่วยให้ถนนที่ทำโครงการมีความสะอาดเรียบร้อย ไม่มีขยะมูลฝอยหกเรียกรวดเหมาะสำหรับย่านพักอาศัยที่ไม่มีกิจกรรมหนาแน่น นอกจากนี้ยังช่วยเสริมสร้างความเข้าใจของประชาชนในการนำขยะมาวางเพื่อนำไปกำจัดให้เป็นเวลาที่แน่นอน ตัวอย่างโครงการและท้องถิ่นที่ดำเนินโครงการเทศบาลตำบลร่องกวาง

4.4 ขาแข้งเมืองสะอาด

โครงการขาแข้งเมืองสะอาด เป็นการสร้างความร่วมมือกับผู้เก็บขยะขาย หรือที่เรียกว่า“ขาแข้ง” ซึ่งโดยปกติมักเข้าไปคุ้ยเขี่ยถังขยะที่วางอยู่ตามตลาด หน้าร้านค้าต่างๆ ขณะเดียวกันเมื่อคุ้ยเขี่ยแล้ว ก็มักทำให้เกิดการเรียกรวดของขยะเป็นจำนวนมากทำให้เกิดความไม่เรียบร้อยของชุมชนการทำโครงการลักษณะนี้ คือ การรณรงค์ให้ผู้มีอาชีพเก็บขยะของเก่าใช้แล้วมาร่วมประชุมหารือในการกำหนดแนวทางในการเก็บหาของเก่าหรือขยะตามถังขยะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทั้งนี้อาจให้แรงจูงใจแก่กลุ่มขาแข้ง เช่น การตรวจสอบสภาพประจำปี

/ ให้ฟรี...

ให้ฟรี การแจกถุงมือเพื่อความปลอดภัยในการเก็บหาของเก่า การมอบเสื้อที่มีแถบสะท้อนแสงเพื่อความปลอดภัยในเวลาที่ลุยเหยียบขยะในช่วงค่ำหรือเช้ามืด เป็นต้น การทำโครงการนี้ ช่วยให้ผู้มีอาชีพชาเล้ง หรือเก็บหาของเก่าขายมีความสัมพันธ์ที่ดีกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และมีระเบียบวินัยในการลุยเหยียบขยะตามแหล่งชุมชนต่างๆ ทำให้การปฏิบัติงานของพนักงานเก็บขนขยะทำได้สะดวกรวดเร็วขึ้น กรณีนี้อาจสามารถดำเนินการได้ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตพื้นที่ที่มีประชากรหนาแน่น หรือเขตเมือง

4.5 ปุ๋ยหมักและปุ๋ยน้ำชีวภาพ

เป็นโครงการที่สนับสนุนให้ชุมชนรวมกลุ่มกัน หรืออาจเป็นการดำเนินการรายย่อยแบบครัวเรือนก็สามารถทำได้ โดยการนำขยะมูลฝอยสดจากตลาดสดหรือเทศบาลมาสับให้เป็นชิ้นเล็กๆ นำไปผสมกับแกลบจี่แล้ว กองทิ้งไว้จนกว่าขยะจะย่อยสลายจนเป็นปุ๋ย จากนั้นนำมาบรรจุถุง และจำหน่ายการทำปุ๋ยหมักลักษณะนี้เหมาะสำหรับชุมชนที่มีปริมาณขยะสดในแต่ละวันมาก ซึ่งสามารถทำได้อย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้ขยะสดเหล่านี้ยังสามารถนำมาหมักรวมกันในภาชนะ พร้อมทั้งนำกากน้ำตอลมาผสมกับขยะสดที่สับเป็นชิ้นเล็กๆ แล้วปิดฝาปล่อยทิ้งไว้ จนเกิดเป็นน้ำหมักชีวภาพ หรือปุ๋ยน้ำชีวภาพ นำมาบรรจุขวดจำหน่าย สามารถนำไปใช้ในการเป็นปุ๋ยให้กับต้นไม้ ใช้ในการรดกลิ่นเหม็นของน้ำเสีย หรือช่วยในการย่อยสลายอินทรีย์สารในน้ำเสียได้ดี หรือแม้กระทั่งนำไปผสมน้ำสำหรับการฆ่าแมลงศัตรูพืช เป็นต้น กรณีนี้เหมาะสมสำหรับทุกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่จะส่งเสริมให้ประชาชนมีการคัดแยกขยะเพื่อลดปริมาณ และยังได้ประโยชน์จากการหมักปุ๋ยอีกทางหนึ่ง ตัวอย่างโครงการและท้องถิ่นที่ดำเนินโครงการ อบต.น้ำรัด อบต.วังจีน อบต.หัวฝาย

ฉะนั้นเพื่อให้การแก้ไขปัญหาการจัดการขยะ ในระยะสั้นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นไปด้วยความเรียบร้อย จึงขอเสนอคณะกรรมการฯ เห็นควรดำเนินการดังนี้

1. จัดทำโครงการ “ขยะลด คนมีสุข” เพื่อส่งเสริมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการสนับสนุนและผลักดันให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการลดปริมาณขยะในแต่ละครัวเรือนก่อนทิ้งเพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนำไปกำจัดต่อไป การดำเนินการตามโครงการโดยให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดทำแผ่นพับ (ตามที่จังหวัดออกแบบให้) แจกจ่ายทุกหลังคาเรือน เพื่อกระตุ้นให้ประชาชนมีจิตสำนึกในการให้ความร่วมมือเพื่อลดปริมาณขยะ

2. ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นประชาสัมพันธ์ให้ครัวเรือนมีการแยกประเภทขยะอย่างน้อย 2 ประเภท คือ ประเภทกระดาษ และ ขยะ พลาสติก สาเหตุที่ให้แยกเป็น 2 ประเภทเนื่องจากการเริ่มต้นในการมีส่วนร่วมของประชาชน หากการเริ่มต้นมีความยุ่งยากซับซ้อนก็อาจส่งผลให้ประชาชนเกิดความเบื่อหน่ายและไม่ให้ความร่วมมือตามโครงการได้และเนื่องจากเมื่อมีการส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมโดยการประชาสัมพันธ์แล้ว องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องมีการกระตุ้นให้เกิดการปฏิบัติได้จริงซึ่งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอาจมีส่วนร่วมโดยการทำเป็นตัวอย่างให้กับประชาชนโดยทั่วไปได้เห็น เพราะขยะประเภท

พลาสติกเป็นขยะที่กำจัดได้ยาก แต่กระดาษและพลาสติกก็มีมูลค่าในตัวจึงสามารถนำไปขายเป็นเงินได้ถึงจะไม่มากนักแต่ก็เป็นการสร้างจิตสำนึกต่อสิ่งแวดล้อมที่ดีให้แก่บุตรหลานซึ่งมีคุณค่ามากกว่า และยังมีส่วนร่วมในการลดปริมาณขยะที่เกิดขึ้นในครัวเรือนได้อีกทางหนึ่ง

3. ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพิจารณาดำเนินโครงการตามกรณีศึกษาตามตัวอย่างข้างต้น หรือโครงการในลักษณะอื่น ๆ ที่เป็นการส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดการขยะของชุมชนแล้วให้รายงานผลการดำเนินการให้จังหวัดทราบตามแบบที่กำหนด

*****